

застережень щодо недопустимості розголошення персональних даних особи, щодо якої здійснюється фото-відеофіксація, щодо недопустимості порушення її конституційного права визначеного у ст. 32 Конституції України. Дана норма передбачає, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [4].

Підводячи підсумки потрібно зазначити, що вирішення вищезгаданих проблемних питань можливе через законодавче удосконалення правових норм, приведення діючого адміністративного законодавства до відповідності з нормами Конституції України, шляхом внесення змін до КУпАП і законів України Верховною Радою України.

Література:

1. Смокович М.І., Бевзенко В.М. Адміністративний процес України: теорія, практика: Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Бевзенка В.М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г.В. Видання друге, змінене, доповнене і перероблене. Київ: ВД «Дакор», 2021. 1204 с, с.706.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 № 8073-X URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
4. Конституція України від 28.06.96 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-463-7-33>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КАБІНЕТУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Каштан Олена Василівна

*аспірантка кафедри публічно-правових дисциплін
ВНЗ «Київський міжнародний університет»
м. Київ, Україна*

Відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» електронний документ є інформацією, яка

зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа [1].

В адміністративному судочинстві електронний документообіг здійснюється Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою (далі – ЄСІТС), що забезпечує обмін документами в електронній формі між судами та учасниками судового процесу.

Допустимість електронного документа, як доказу, не може заперечуватися виключно на підставі того, що він має електронну форму, про що неодноразово наголошували судді на початку їх впровадження у документообіг. Однак, електронні документи мають свою специфіку, що обумовлює їх подальші методи та способи використання при процесі доказування обставин, що впливають на розгляд адміністративної справи та її кінцеве рішення.

У газеті «Голос України» від 04.09.2021 № 168 (7668) опубліковано оголошення про три підсистеми (модулів) ЄСІТС (далі – Положення) – це «Електронний кабінет», «Електронний суд» та відео-конференц'язок, які почали офіційно функціонувати з 05.10.2021 року.

Актуальна судова практика адміністративних спорів вбачає випадки недостовірності електронної пошти учасників процесу під час використання електронних кабінетів. Одеський окружний адміністративний суд у справі № 420/37064/23 наголосив на тому, що як вбачається із листів позивача, долучених до позовної заяви, вони були скеровані на адреси електронної пошти відповідачів, в той час як офіційна електронна адреса зовсім інша. Суть полягає у тому, що поняття так звану «офіційність» електронної пошти потрібно довести у процесі доказування [2].

У розумінні Положення офіційною електронною адресою є адреса електронної пошти, вказана користувачем в Електронному кабінеті ЄСІТС, або адреса електронної пошти, вказана в одному з державних реєстрів. Подібна позиція висловлена Верховним Судом у постанові від 28.06.2022 у справі № 761/21436/20 [3].

Згідно з п.п. 8 п. 6 Типової інструкції з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55, електронна копія оригіналу паперового документа (фотокопія) – це візуальне подання паперового документа в електронній формі, отримане шляхом сканування (фотографування) паперового документа, відповідність оригіналу та правовий статус якого засвідчено кваліфікованою електронною печаткою установи [4].

Харківський окружний адміністративний суд розглянув справу № 520/2661/24 предметом спору якої було оскарження невідповідності електронного адвокатського запиту чинному законодавству. Адвокат з

метою надання правової допомоги звернувся до Височанської селищної ради з адвокатським запитом у відповідності до ст. 20, 24 Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Закону України «Про доступ до публічної інформації». До адвокатського запиту було додано роздруковку електронного ордеру з QR-кодом та завірена копія свідоцтва на право зайняття адвокатською діяльністю [5].

В особистому кабінеті адвоката генерується лише бланк ордеру, затвердженої типової форми, однак графа «Адвокат» заповнюється самостійно шляхом накладення власноручного підпису. На практиці додатки, в більшості випадків, формуються шляхом сканування та посвідчуються електронним цифровим підписом в електронному вигляді. Однак, відповідача по справі не влаштував спосіб їх засвідчення, оскільки він не відповідав вимогам п. 5.26 ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів».

Така колізія правових норм спричинена великою кількістю нормативно-правових положень, які практично усі можна застосувати. Суд розібрався в ситуації, що склалася та дійшов висновку про те, що додані до електронного адвокатського запиту копії адвокатського ордеру та свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, засвідчені електронним цифровим підписом, є електронними копіями оригіналів паперових документів, до яких не застосовуються правила завірення паперових копій документів.

Також, варто звернути увагу на особливості строків апеляційного оскарження, що виникають під час користування електронними ресурсами. Так, після прийняття Волинським окружним адміністративним судом рішення у справі № 140/9164/23 адвокат сторони по справі вирішив його оскаржити та надіслав через «Електронний кабінет» апеляційну скаргу [6].

Ухвалою суду Восьмого апеляційного адміністративного суду від 15 січня 2024 року апеляційну скаргу залишено без руху у зв'язку з порушеннями строків встановлених ч.1 ст. 295 КАС України. Копію зазначеної ухвали скаржник отримав 16 січня 2024 року та на виконання вимог вказаної ухвали, скаржником до суду заявлено клопотання про поновлення строку апеляційного оскарження, яке обґрунтоване тим, що перебіг строку на апеляційне оскарження розпочинається з 03.11.2023, оскільки саме тоді надійшла копія оскаржуваного рішення [7].

Розв'язуючи питання про поновлення строку, в межах кожної конкретної справи суд надає оцінку сукупності обставин, які стали перешкодою для своєчасного звернення до суду. В даній ситуації спір був викликаний неправильним тлумаченням часових проміжків між надходженням, датою реєстрацією чи фактом отримання оскаржуваної ухвали.

Однак, суд дійшов висновку, що початком строку для подання апеляційної скарги є момент доставлення судового рішення до електронного кабінету, а не дата фактичного отримання документа. Нормативно встановлено надсилання відповідних документів саме до електронного кабінету незалежно від прив'язки до електронної адреси користувача такого кабінету, визначеної своїм внутрішнім документом як офіційна, оскільки для функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи офіційною електронною адресою є адреса електронної пошти, вказана користувачем в електронному кабінеті.

Отже, дата реєстрації кореспонденції не є доказом дати отримання рішення суду, оскільки відображає лише факт реєстрації, а не фактичного отримання документа. Своєчасність реєстрації кореспонденції є питанням організації роботи установи, а не підставою для поновлення строку на апеляційне оскарження.

Література:

1. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст. 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

2. Судове рішення Одеського окружного адміністративного суду у справі № 420/37064/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117377757>

3. Судове рішення Верховного Суду України у справі № 761/21436/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104975502>.

4. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну : Постанова кабінету міністрів України від 17.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п#Text>.

5. Судове рішення Харківського окружного адміністративного суду у справі № 520/2661/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117979672>.

6. Судове рішення Волинського окружного адміністративного суду у справі № 140/9164/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114491481>.

7. Судове рішення Восьмого апеляційного адміністративного суду у справі №140/9164/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117597519>.